

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХМЕЛЬНИЦЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ

**ІННОВАЦІЙНІ ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ
У ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ
ДОШКІЛЬНОЇ ТА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ
ДО РОБОТИ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ**

МОНОГРАФІЯ

За науковою редакцією
К.Л. Крутій, Л.В. Зданевич

ФОП Цюпак А.А.
Хмельницький – 2025

Рекомендовано до друку вченою радою Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії (протокол № 8 від 28 серпня 2025 р.)

Рецензенти:

Іванова Вікторія Вікторівна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри дошкільної та спеціальної освіти Мукачівського державного університету;

Рейпольська Ольга Дмитрівна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач відділу дошкільної освіти Інституту педагогіки НАПН України;

Янкович Олександра Іванівна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки і методики початкової та дошкільної освіти Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

I 66 Інноваційні педагогічні технології у підготовці фахівців дошкільної та початкової освіти до роботи в закладах освіти: монографія / за наук. ред. К. Л. Крутій, Л. В. Зданевич. Хмельницький, 2025. 408 с.

ISBN 978-617-513-723-9

У монографії «Інноваційні педагогічні технології у підготовці фахівців дошкільної та початкової освіти до роботи в закладах освіти» висвітлено особливості професійної підготовки здобувачів вищої освіти спеціальності А2 Дошкільна освіта та А3 Початкова освіта в контексті викликів сьогодення.

Матеріали монографії адресовано викладачам і здобувачам закладів вищої освіти, викладачам інститутів післядипломної педагогічної освіти, керівникам і педагогічним працівникам освітніх закладів, а також усім, хто цікавиться питаннями професійної підготовки педагогічних кадрів до роботи в закладах дошкільної та початкової освіти.

УДК 378.147.091.12.011.3:373.2/3:001.895

Статті публікуються в авторській редакції

© Атрощенко Т., Граб О., Деснова І., Дудаш О.,
Зданевич Л., Крутій К., Молнар Т., Пісоцька Л.,
Попович О., Цегельник Т., Шоробура І.,
Ющик Л., 2025.

© Хмельницька гуманітарно-педагогічна
академія, 2025.

ISBN 978-617-513-723-9

ПЕРЕДМОВА

Сучасний етап розвитку освіти в Україні характеризується активним упровадженням інноваційних педагогічних технологій, спрямованих на підвищення якості підготовки майбутніх фахівців дошкільної та початкової освіти. Реформування освітньої галузі відповідно до Закону України «Про освіту», Закону України «Про дошкільну освіту», Концепції «Нова українська школа», а також орієнтація на міжнародні стандарти зумовлюють необхідність глибокого оновлення змісту, форм і методів підготовки педагогічних кадрів. Особливої актуальності набуває завдання формування в майбутніх вихователів та вчителів початкових класів здатності творчо й ефективно діяти в умовах постійних соціально-економічних змін, цифрової трансформації та культурного різноманіття освітнього простору.

Вимоги сучасного суспільства до якості дошкільної та початкової освіти передбачають підготовку педагогів, які володіють не лише глибокими фаховими знаннями, а й розвиненими soft skills, умінням працювати в інклюзивному середовищі, застосовувати інноваційні технології, забезпечувати партнерську взаємодію з батьками та соціальними інститутами, а також створювати безпечні та розвивальні умови для всебічного становлення дитини. У цьому контексті інноваційні педагогічні технології постають як ключовий чинник модернізації освітнього процесу у вищій школі.

Запропонована монографія «Інноваційні педагогічні технології у підготовці фахівців дошкільної та початкової освіти до роботи в закладах освіти» комплексно розкриває теоретичні, методологічні та практичні аспекти впровадження сучасних технологій у процес професійної підготовки майбутніх педагогів. Її структура відображає взаємопов'язані напрями модернізації педагогічної освіти та охоплює широкий спектр інновацій – від структурно-функціональних моделей до інтерактивних методів, від технології моделювання до використання інформаційно-комунікаційних засобів у роботі з дітьми різних вікових груп.

У першому розділі, підготовленому Шоробурою І. та Пісоцькою Л., подано теоретико-методологічні засади та описано структурно-функціональні моделі підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти до професійної діяльності. Автори обґрунтовують принципи інтеграції традиційних і новітніх підходів, розкривають змістові блоки та взаємозв'язки між ними, демонструючи шляхи побудови системної та гнучкої моделі підготовки фахівця.

Другий розділ (Атрощенко Т., Дудаш О.) присвячено формуванню фахової компетентності засобами інтерактивних технологій. Автори визначають методологічні засади інтерактивного навчання, подають приклади ефективних практик, аналізують вплив інтерактивних форм на розвиток професійної рефлексії та готовності до інноваційної діяльності.

Зданевич Л. у третьому розділі пропонує інноваційні підходи до підготовки вихователів для роботи з дезадаптованими дітьми, підкреслюючи необхідність спеціальних методик, спрямованих на подолання труднощів соціалізації та навчання.

Четвертий розділ (Деснова І.) розглядає технологію моделювання як ефективний інструмент формування у дітей основ безпечної поведінки. Авторка акцентує на практичних алгоритмах підготовки педагогів до використання рольових симуляцій, навчальних сценаріїв і кейсів.

П'ятий розділ, підготовлений Крутій К., розкриває партисипативний підхід і методи навчання, спрямовані на розвиток soft skills майбутніх педагогів. Зазначено роль командної взаємодії, комунікативної культури та критичного мислення у побудові ефективного освітнього процесу.

У шостому розділі (Цегельник Т.) висвітлено підготовку вихователів до використання ІКТ у роботі з дітьми дошкільного віку в інклюзивному середовищі, що відповідає сучасним викликам цифровізації освіти.

Сьомий розділ (Молнар Т.) присвячено інтерактивним технологіям у підготовці вчителів початкових класів з урахуванням міжкультурного компоненту, що особливо актуально в умовах глобалізації.

Восьмий розділ (Попович О.) розкриває застосування інноваційних технологій у роботі з дітьми раннього віку в сенсорно збагаченому середовищі, підкреслюючи важливість багатоканальної стимуляції розвитку.

Дев'ятий розділ (Граб О.) спрямовано на використання інноваційних методів для формування у дітей дошкільного віку первинних уявлень про природне довкілля, що інтегрує екологічну освіту в дошкільний простір.

У десятому розділі (Ющик Л.) подано досвід упровадження технології кооперативного навчання в підготовці вихователів до організації партнерської взаємодії з батьками дітей раннього віку, акцентуючи на партнерстві як ключовому принципі якісної освіти.

Отже, монографія поєднує концептуальні основи, інноваційні рішення та практичні моделі підготовки педагогічних кадрів, пропонуючи комплексний підхід до підвищення ефективності професійної освіти. Її матеріали будуть корисними для науковців, викладачів закладів вищої освіти, студентів педагогічних спеціальностей, а також для практичних працівників дошкільної та початкової ланок освіти, які прагнуть підвищити свій професійний рівень відповідно до сучасних викликів і тенденцій.

Монографія не лише узагальнює теоретичний і практичний досвід, але й окреслює перспективи подальшого розвитку інноваційних педагогічних технологій, що сприятиме підготовці педагогів нового покоління, здатних забезпечити якісну, інклюзивну та безпечну освіту для кожної дитини.

Катерина КРУТІЙ,
доктор педагогічних
наук, професор,
професор кафедри
дошкільної освіти
Маріупольського державного університету